

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 462/2018-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 223/2009 a jeho rozsudkom č. k. 19 C 223/2009-248 z 12. apríla 2013, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 439/2013-278 z 23. septembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 143/2016 z 28. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], a [REDACTED]
[REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (spolu aj „sťažovatelia“) pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 223/2009 a jeho rozsudkom č. k. 19 C 223/2009-248 z 12. apríla 2013, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 439/2013-278 z 23. septembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 143/2016 z 28. septembra 2017.

2. Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 223/2009 sa sťažovatelia v postavení žalobcov domáhali proti žalovanému – Slovenskej republike zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“), zaplatenia náhrady škody a spravodlivého zadosťučinenia podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“). Nesprávny úradný postup mal spočívať v pomalom postupe orgánov činných v trestnom konaní pri vyšetrovaní trestnej činnosti [REDAKOVANÉ]

3. Okresný súd o návrhu sťažovateľov rozhodol rozsudkom č. k. 19 C 223/2009-248 z 12. apríla 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol pre nenaplnenie zákonných predpokladov na vznik nároku na nemajetkovú ujmu,

ako aj pre úspešne uplatnenú námietku premlčania majetkovej škody zo strany žalovaného. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovatelia podali odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol tak, že rozhodnutie okresného súdu rozsudkom č. k. 4 Co 439/2013-278 z 23. septembra 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil. V rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol: *„Vychádzajúc z dikcie relevantnej hmotnoprávnej normy zákonným podkladom a právnym základom pre priznanie náhrady škody alebo nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup spočívajúci v prietahoch môže byť iba konštatovanie prietahov v konaní zákonom určeným orgánom, a to Ústavným súdom SR v rámci konania o sťažnostiach pre porušenie práva podľa zák. č. 38/1993 Z.z., prípadne iným orgánom stanoveným v právnych predpisoch. Uvedenému názoru svedčí aj novela zák. č. 514/2003 Z.z. účinná od 1.1.2013, ktorá však neobsahuje prechodné ustanovenia. Navrhovatelia 1/, 2/ existenciu takéhoto konštatovania (rozhodnutia) nepreukázali, resp. ani netvrdili. Neuniesli teda dôkazné bremeno ani v rovine tvrdenia o existencii zbytočných prietahov v rámci konania vo veci obv. Pachingera, na základe ktorej skutočnosti potom nemohli uniesť ani dôkazné bremeno o príčinnej súvislosti s nimi tvrdenou škodu a tvrdným nesprávnym úradným postupom. Taktiež sa odvolací súd stotožňuje so záverom konštatovaným súdom prvého stupňa o tom, že nárok na náhradu škody nemôže založiť predpokladaná výška nevyplateného poistného plnenia, a to s poukazom na ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 17 ods. 1 zák. č. 514/21003 Z.z., podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou treba rozumieť majetkovú ujmu, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného. Ide o rozdiel v majetku pred spôsobením škody a po spôsobení škody na majetku. K uvedenej situácii u navrhovateľa 1 nedošlo. Ušlý zisk predstavuje to, čo poškodenému ušlo v dôsledku spôsobenia škody, t.j. ak v dôsledku spôsobenia škody nedošlo k zväčšeniu (rozmnoženiu) majetku, hoci sa to pri predpokladanej činnosti dalo očakávať. Nesmie však ísť o zisk hypotetický, ale reálny podložený na právnom základe. Nevyplatené poistné plnenie potom jednoznačne takýto právny charakter nemá. Navyše i odvolací súd vyhodnotil odporcom vznesenú námietku premlčania tejto časti nároku uplatneného navrhovateľom 1/ za dôvodnú, i keď na základe iného právneho posúdenia, než bolo realizované súdom prvého stupňa. Odvolací súd na rozdiel jeho od právnych záverov nepovažoval za správne aplikovanie ust. § 104 ods. 1 Občianskeho zákonníka vo veci, nakoľko predmetom posudzovania dôvodnosti vznesenej*

námietky premlčania nie je nárok na plnenie z poistenia, ale nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zák. č. 514/2003 Z.z. ako zákona lex specialis k Občianskemu zákonníku. V zmysle jeho ust. § 19 ods. 1 právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Navrhovateľ 1/ sa o nevyplatení poisťného poisťovňou (t.j. o tvrdenej skutočnosti, že mu vznikla škoda) dozvedel z listu doručenému mu dňa 18.4.2006, trojročná premlčacia lehota teda začala plynúť dňa 19.4.2006 a s poukazom na ust. § 57 ods. 1, 2, 3 OSP uplynula dňa 19.4.2009. Návrh na zaplatenie majetkovej škody uplatnil navrhovateľ 1/ na súde až jeho písomným podaním zo dňa 22.3.2010, t.j. oneskorene... “

4. Dovolanie sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 143/2016 z 28. septembra 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) odmietol ako procesne neprípustné.

5. Sťažovatelia tvrdia, že rozsudok okresného súdu nebol sťažovateľke v 1. rade účinne doručený, pretože jej nebol zaslaný na v tom čase aktuálnu adresu. Okrem toho namietajú, že okresný súd im „zatajil“ vyjadrenie žalovaného z 8. januára 2010, ku ktorému sa nemali možnosť vyjadriť a rovnako sa nemohli vyjadriť ani k osobe nového zákonného sudcu [REDAKOVANÉ], pretože o zmene zákonného sudcu neboli riadne poučení. Ani v spise údajne nie je osvedčené, na podklade akého rozhodnutia predsedu okresného súdu k zmene zákonného sudcu došlo.

6. Ďalej sťažovatelia namietajú, že krajský súd ich elektronicky neupovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku 23. septembra 2015 na nimi poskytnutú mailovú adresu. Okrem toho spoločne vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu a najvyššieho súdu namietajú, že tieto súdy sa dôsledne nevysporiadali s ich odvolacou námietkou spočívajúcou v tom, že neboli riadne predvolaní na pojednávanie uskutočnené okresným súdom 12. apríla 2013, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, v dôsledku čoho im bol znemožnená realizácia ich procesných práv s následkom odňatia možnosti konať pred súdom. Tieto sťažovateľmi prezentované nedostatky v postupe okresného súdu a krajského súdu neboli podľa sťažovateľov v konaní pred najvyšším súdom ako súdom

dovolacím konvalidované. Sťažovatelia sú toho názoru, že krajský súd a ani najvyšší súd neposkytol označeným právam náležitú ochranu, a preto hodnotia ich rozhodnutia ako arbitrárne a nepreskúmateľné.

7. Na tomto základe sťažovatelia v petite žiadajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]
a [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky , podľa čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 7 Cdo 143/2016 zo dňa 28.09.2017 porušené boli.

2. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]
a [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky , podľa čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Co 439/2013-278 z 23.09.2015 porušené boli.

3. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]
a [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky , podľa čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd , právo podľa čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č.k. 19C/223/2009-248 zo dňa 12.04.2013 porušené boli.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 7 Cdo 143/2016 zo dňa 28.09.2017 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

5. *Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Co 439/2013-278 z 23.09.2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.*

6. *Najvyšší súd Slovenskej republiky, Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava I sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie 15 000,- Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 909,24 ,- Euro na účet jej advokátky*

7. *Najvyšší súd Slovenskej republiky, Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava I sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie 15 000,- Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 909,24 ,- Euro na účet jeho advokátky... “*

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Podľa § 20 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

12. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

13. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

K námietke porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 3 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy čl. 38 ods. 1 listiny a základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a napadnutým rozsudkom okresného súdu

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdiv je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

15. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd preto automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

16. Z obsahu sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že namietaný rozsudok okresného súdu vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe podaného odvolania sťažovateľov. Odvolacie konanie bolo skončené namietaným rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv postupom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľov namietaným postupom a rozsudkom okresného súdu. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 3 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu

17. Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti, judikatúra ústavného súdu reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok

z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010).

18. V zmysle uvedeného preto ústavný súd preskúmal uplatnené námietky sťažovateľov aj vo vzťahu k namietanému rozsudku krajského súdu, ktorý bol napadnutý dovolaním sťažovateľov, pričom podané dovolanie bolo odmietnuté ako neprípustné.

19. Ústavný súd v prvom rade opätovne pripomína, že v zmysle svojej konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00). K takému záveru však vo veci sťažovateľov nedospel.

20. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia na vec vzťahujúcich sa právnych predpisov [v tom čase účinného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a zákona o zodpovednosti za škodu] interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, legitímne a právne akceptovateľné.

21. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa s napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

22. Tomuto postupu učinil podľa názoru ústavného súdu krajský súd zadosť. Okrem toho sa zaoberal i námietkami sťažovateľov (obsahovo zhodnými s tými, ktorými odôvodňujú i ústavnú sťažnosť), a to v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovatelia v tomto konaní dostali odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Neobstoja preto námietky sťažovateľov o svojoľnosti a arbitrárnosti jeho rozhodnutia.

23. Pokiaľ sťažovatelia v odvolaní (ale i v ústavnej sťažnosti) namietali, že ich okresný súd riadne nepredvolal na pojednávanie uskutočnené 12. apríla 2013, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku v ich veci, ústavný súd prvotne odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu (s. 6), ktoré ozrejmuje, že sťažovatelia sa na pojednávanie nedostavili, svoju neúčast' však ospravedlnili a súhlasili s tým, aby sa pojednávalo v ich neprítomnosti. Uvedené skutočnosti potvrdzuje ospravedlnenie sťažovateľov doručené okresnému súdu 19. marca 2013, vo vzťahu ku ktorému následne krajský súd uviedol: „... v rámci písomného ospravedlnenia neprítomnosti z dôvodu kolízie pojednávania absentuje žiadosť o odročenie predmetného pojednávania ako inštitútu

odlišného od ospravedlnenia neprítomnosti, navyše je v ňom vyjadrený výslovný súhlas navrhovateľov s konaním v ich neprítomnosti. Na základe uvedeného nepochybil súd prvého stupňa, ak dňa 12.4.2013 v neprítomnosti riadne predvolaných navrhovateľov vo veci meritórne konal a rozhodol. Na margo odvolacej námietky o nezákonnom predvolaní navrhovateľa 1/ odvolací súd udáva, že predvolanie navrhovateľa 1/ na predmetné pojednávanie bolo vykonané zákonne spôsobom predvolania štatutárneho zástupcu tohto účastníka konania, t.j. navrhovateľa 2/. Pravdivosť ďalšieho tvrdenia navrhovateľov, že súd prvého stupňa na pojednávanie vytyčené na deň 12.4.2013 predvolal neexistentný subjekt [REDACTED] sa na základe obsahu preskúmaného spisu nepotvrdilo.“

24. Na základe uvedeného ústavný súd posúdil námietky sťažovateľov vzťahujúce sa k rozsudku krajského súdu ako zjavne neopodstatnené a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v uvedenej časti z tohto dôvodu odmietol.

25. Sťažovatelia ústavnou sťažnosťou namietajú napokon aj uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté ich dovolanie ako procesne neprípustné. Vyčítajú mu najmä nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že do obsahu práva na súdnu ochranu patrí nepochybne aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom však nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02).

26. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľov odôvodnil po poukaze na to, že ide o dovolanie podané pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, preto podmienky jeho prípustnosti posudzoval podľa právneho stavu existujúceho v čase jeho podania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Aplikujúc príslušné zákonné ustanovenia týkajúce sa posudzovania prípustnosti dovolania, najvyšší súd uviedol: „V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238

ods. 1 až 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je... Žalobcovia 1/ a 2/ procesné vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p nenamietali a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Nezistil ani podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f O.s.p.. na ktorú poukazovali žalobcovia. ...

Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by v preskúmvanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety citovaného stanoviska. Dovolaním napádaný rozsudok odvolacieho súdu uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, popisuje dôvody, ktoré viedli žalobcov k podaniu odvolania a tiež ako sa k tomuto odvolaniu vyjadřila žalovaná, uvádza tiež rozhodujúci skutkový stav a právne predpisy, z ktorých súd vyvodil svoje právne názory. Rozhodnutie odvolacieho súdu dostatočne reaguje aj na námietky žalobcov uvádzané v odvolaní, vrátane tej, ktorou žalobcovia poukazujú na nevykonanie nimi navrhovaných dôkazov, a to výsluchom nimi navrhovaných svedkov. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu tak dáva dostatočné odpovede na podstatné otázky týkajúce sa predmetu konania. Rovnako tak odvolací súd odôvodnil aj nevypočutie navrhovaných svedkov. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Dovolací súd považuje preto rozhodnutie odvolacieho súdu za riadne zdôvodnené a za presvedčivé. Žalobcovia preto nedôvodné argumentovali, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov...

Žalobcovia v dovolaní uplatnili aj dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.; k týmto námietkam dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa

ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (tu napokon por. napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010. 2 Cdo 97/2010,3 Cdo 53/2011,4 Cdo 68/2011,5 Cdo 44/2011,6 Cdo 41 /2011,7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013). Z uvedeného plynie, že na dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (i keby bol prípadne namieste záver o ich opodstatnenom uplatnení) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.“

27. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa neodmietol zaoberať dovolaním sťažovateľov, ktorým napadli rozsudok odvolacieho súdu, ich dovolanie riadne preskúmal, a to nielen zo zreteľom na uplatnené dovolacie dôvody, ale aj prípadné ďalšie vady konania podľa § 237 OSP, ktoré však nezistil, a keďže prípustnosť dovolania nebolo možné vyvodiť ani z § 238 OSP, následne sformuloval svoj právny záver o jeho odmietnutí [§ 447 písm. c) CSP]. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto (na rozdiel od názoru sťažovateľov) nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivý súdny proces. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľov.

28. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľov nasmerované proti označenému uzneseniu najvyššieho súdu, ústavný súd uvádza, že v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovatelia z väčšej časti kopírujú tie, ktoré prezentovali aj v uplatnenom dovolaní a tieto dopĺňajú o ďalšie procesné vady, ktoré v podaných opravných prostriedkoch nevyužili.

29. K argumentácii sťažovateľov postavenej na tvrdení, že pri prejednávaní ich veci pred konajúcimi súdmi došlo k odňatiu ich možnosti konať pred súdom, pretože (okrem iného) nemohli reagovať na vyjadrenie žalovaného k žalobe z 8. januára 2010, najvyšší súd uviedol, že *„Dovolací súd považuje námietku žalobcov 1/ a 2/ týkajúcu sa nedoručenia uznesenia súdu prvej inštancie z 21. septembra 2009 č. k. 19 C 223/2009-31, ktorým súd prvej inštancie vyzval žalovanú, aby sa v lehote 30 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia písomne vyjadrila k pripojenému žalobnému návrhu a zároveň ju poučil o procesných*

právach a povinnostiach, za neopodstatnenú. Takéto uznesenie, ktorým sa vyzýva protistrana na vyjadrenie sa k žalobe, sa žalobcovi nedoručuje, nakoľko skutočnosť, aby sa vyjadril k svojmu samotnému podaniu, nemá opodstatnenie. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na skutočnosť, že im nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k ich žalobe z č. l. 34 treba uviesť, že nedoručenie tejto listiny súdom prvej inštancie žalobcovia mali možnosť namietať už v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo však neurobili. Dovolací súd na tieto ich námietky uvedené až v dovolacom konaní preto neprihliadol.“

30. I ústavný súd, pripomínajúc svoju ustálenú judikatúru, hodnotí označenú sťažnostnú námietku sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú. Z princípu subsidiarity (v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde) limitujúceho vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom totiž okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03).

31. Uvedené možno konštatovať aj vo vzťahu k námietke sťažovateľov o zmene zákonného sudcu, ktorú sťažovatelia prvýkrát formulovali až v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, avšak neuplatnili ju ani v podanom odvolaní a ani v dovolaní. V dovolaní nenamietali ani skutočnosť, že neboli elektronickými prostriedkami upovedomení o čase a mieste vyhlásenia rozsudku krajského súdu. Napriek tomu však možno konštatovať, že sťažovatelia mali možnosť požiadať krajský súd o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami podľa § 214 ods. 3 OSP, ktorým by krajský súd oznámil čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku, pokiaľ tak neurobili, postačoval postup podľa § 156 ods. 3 OSP, teda oznámenie na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Keďže sťažovatelia netvrdili, že krajský súd nepostupoval podľa § 156 ods. 3 OSP, a zároveň nepreukázali, že požiadali krajský súd o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami, nebol v okolnostiach prípadu postup krajského

súdu zaťaženy vadou podľa § 237 písm. f) OSP. S ohľadom na uvedené, ako aj s odkazom na už citovanú ustálenú judikatúru ústavný súd vyhodnotil tieto námietky sťažovateľov ako neopodstatnené, a preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2018